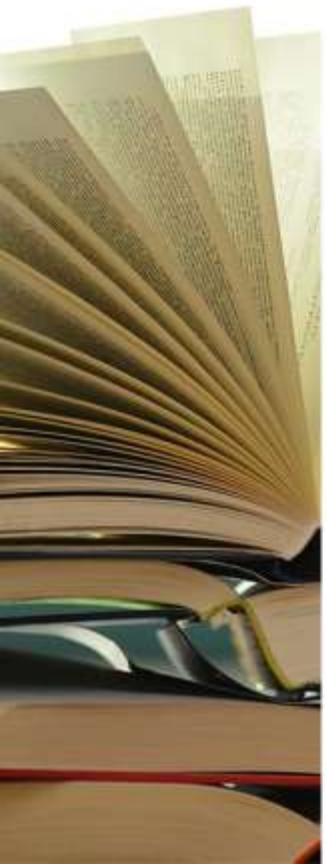

Od prisile do radosti čitanja – izazov školskom knjižničaru

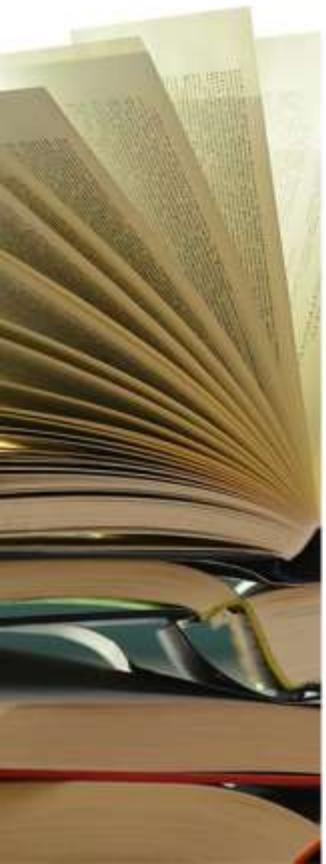
Projekti i aktivnosti poticanja čitanja

Ivana Vladilo

Prisilu čitanja preobraziti u
cjeloživotni čitateljski užitak,
najveći je izazov svakog
školskog knjižničara.

I. Vladilo

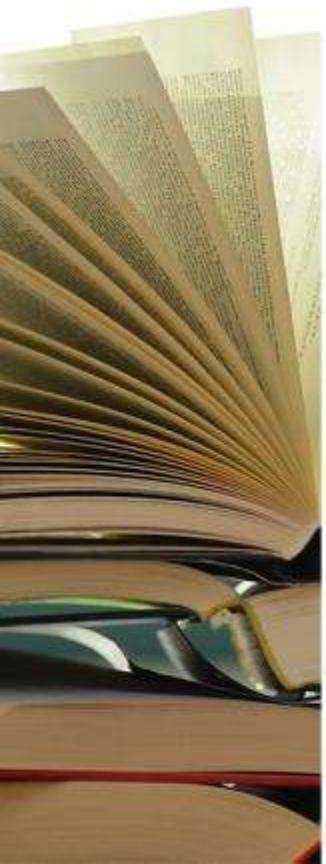
PRIJEDLOG NACIONALNE STRATEGIJE POTICANJA ČITANJA (2015. – 2020.)

Sjećamo se?

Sudjelovali u izradi?

Prilozi javnoj raspravi?

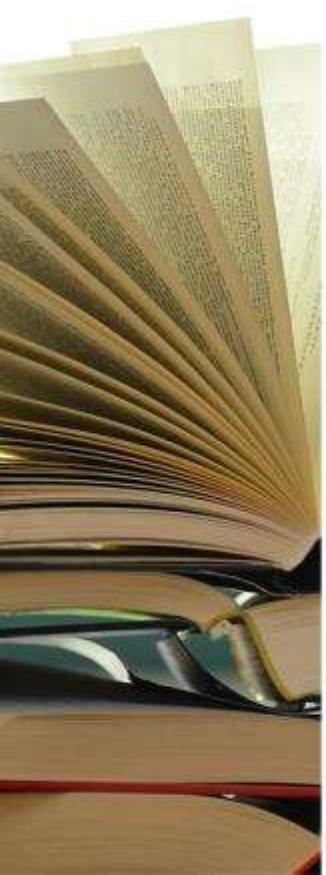
Ostalo na Prijedlogu!

Neke primjedbe:

1. U akcijskom planu pod:
2. CILJ Razvijati čitalačku pismenost i poticati čitatelja na aktivno i kritičko čitanje
- 2.2. Osmisliti i provoditi programe poticanja čitanja u školskoj dobi(osnovna i srednja škola) – od 2.2.1. do 2.2.5. školske se knjižnice spominju tek u kontekstu opremanja građom za slobodno čitanje, a školski knjižničari kao kreatori, inicijatori i provoditelji projekata i programa za poticanje čitanja, nažalost, ne.
Štoviše, uz 2.2.4. Osmisliti i raspisati natječaje za programe koji potiču čitanje u školskoj dobi moram primjetiti da već godinama školski knjižničari pojedinačno ili kroz udrugu Hrvatska mreža školskih knjižničara provode niz školskih, regionalnih, ali i državnih projekata poticanja čitanja s velikim brojem sudionika: učenika, članova njihovih obitelji, lokalnom zajednicom, uz logistiku Udruge i mentore školske knjižničare.

Taj opsežan volonterski rad nije, nažalost, vrednovan ni mogućnošću prijave preko ettaedu.eu pa niti dobivanjem potvrde AZOO-a. Nadam se, stoga, kako će se osim osmišljavanja i raspisivanja natječaja za nove programe, razmotriti vrednovanje već postojećih i višegodišnje provedenih kao primjera dobre prakse školskih knjižničara i udruge HMŠK (www.knjiznicari.hr / <https://sites.google.com/a/knjiznicari.hr/knjiznicari/>) a, sukladno navodima na str. 12:

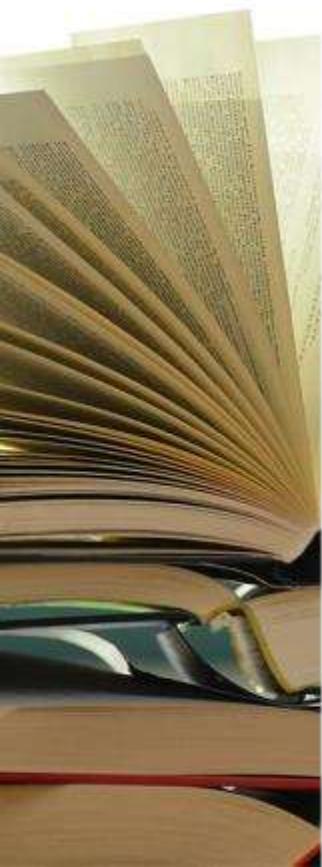
- vrednovanje čitalačkih programa i, sukladno tomu, mogućnost napredovanja u struci, te prevladavanje:
- nedovoljno iskorištene mogućnosti suradnje između institucija koje potiču kreativno, kritičko i kvalitetno čitanje i MZOS-a (str. 12)

i konačno korištenje svih "unutarnjih" školskih resursa koje osiguravaju školski knjižničari s kompetencijama stručno knjižničarskim i pedagoško-psihološkim i položena 2 stručna ispita, nažalost pod ingerencijom dvaju ministarstava i njihove međusobno neusklađene knjižnične legislative.

I. Vladilo

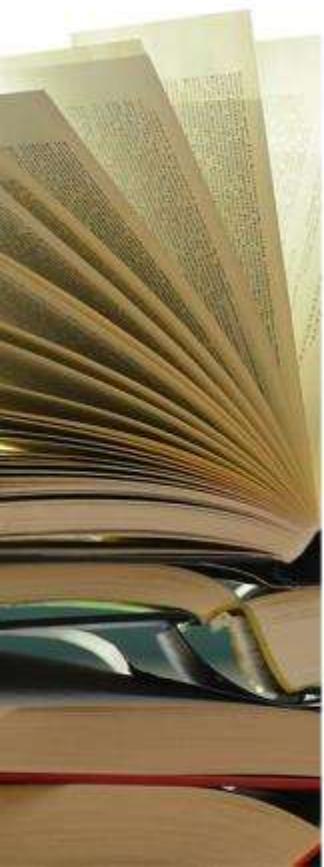
HMŠK projekti

Čitamo mi, u obitelji svi (Josip Rihtarić, Dejana Kurtović)

- nacionalni projekt obiteljskog čitanja
- treći razredi OŠ / poznat je i kao knjižnična naprtnjača (ruksak).
- projektom roditeljima skrećemo pozornost na činjenicu koliko je vrijedno i nezamjenjivo da tijekom svih nižih razreda budu uzor svojoj djeci u čitanju, umjesto da ih tjeraju na čitanje
- praktično ih pridobivamo da tijekom 5 dana na različite načine čitaju sa svojom djecom te da tako provodeći vrijeme dožive lijepo trenutke koje će dugo pamtitи.
- Hoće li možda promijeniti i svoje navike – odlučit će sami, no školski im knjižničar nije samo rekao što je dobro za njihovu djecu, već ih je uputio što da čine i motivirao da kroz 5 dana taj model i iskušaju.

Čitamo mi, u obitelji svi

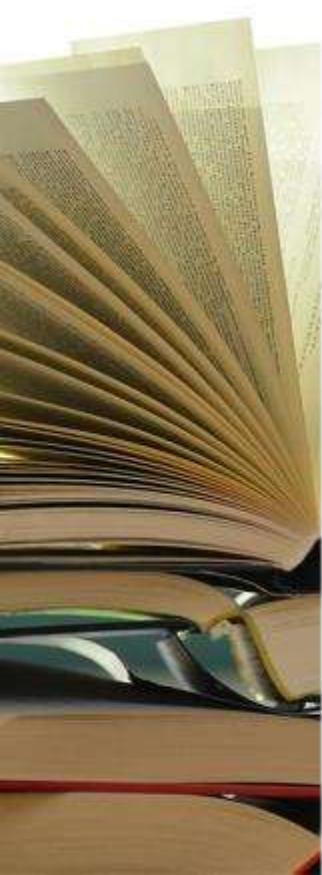

Ukupno uključeno škola u 5 godina 667
Ukupno uključeno razrednih odjela 1.314
Ukupno uključeno učenika 25.943
Ukupno uključeno članova obitelji 83.629
Sveukupno uključenih sudionika do sada 111.553

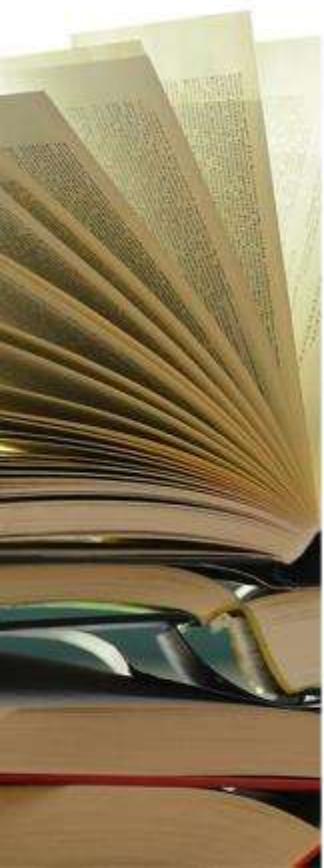
HMŠK projekti

Tulum s(l)ova (Draženka Stančić) / u suradnji s HUŠK-om

- nacionalni je projekt (u suradnji s HUŠK-om)
- bavi se poticanjem i popularizacijom čitanja i čitanjem iz užitka kroz dvije faze.
  1. faza noćni čitateljski susret u školskoj knjižnici tijekom listopada
  2. faza čitanje u lokalnoj zajednici.
- Školski su knjižničari projekt unaprijedili, posebno u fazi čitanja u lokalnoj zajednici te je, zahvaljujući kreativnosti mentora i učeničkom zanimanju, u nekim sredinama poprimio značenje izvanrednog kulturnog i društvenog događanja
- Jadranka Gabriša Perković – planinarenje + čitanje, bicikliranje + čitanje...

Tulum s(l)ova

Ukupno uključenih
1. - 4. ciklus

≈ 20968

HMŠK projekti

[Čitanjem do zvjezda OŠ](#) – natjecanje u znanju i kreativnosti
(Dražen Ružić i Tanja Radiković)

- nacionalni za OŠ
- čitaju se nelektirne knjige
- ekipno natjecanje
- izrađuje se plakat

Održana dva regionalna
(2012. i 2013. godine
u Varaždinu i Bjelovaru)
natjecanja s po 2 ekipa
i 2 plakata iz svake županije
ukupno sudjelovalo 79 učenika.
Ukupno do sada 5837 uključenih
sudionika

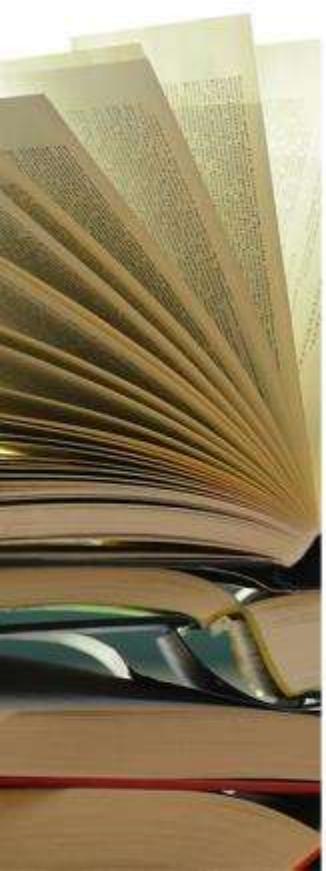

Jura Rapaić i Andy Katić,
učenici III OŠ Čakovec autori
su ovog prekrasnog crteža
koji krasi ovogodišnji plakat
natjecanja Čitanjem do
zvjezda.

HMŠK projekti

Čitanjem do zvijezda SŠ – natjecanje u znanju i kreativnosti
(Sandra Vidović i Ivana Vladilo)

- čitaju se 3 nelektirna i jedno lektirno djelo
  - pojedinačno natjecanje
  - izrađuje se multimedijijski uradak koristeći aplikaciju po izboru
  - cijelo se natjecanje odvija online
-
- U 3 sezone natjecanja ukupno 1498 uključenih sudionika

Denis Vincek, OŠ Ante Kovačića, Zlatar

Čitajmo zajedno - čitajmo naglas: zaboravljene knjige

5 godina

Počeo kao projekt četiriju susjednih škola: Zlatar , Lobor, Mače, Belec

Od šk. god. 2013./14. pod pokroviteljstvom HUŠK-a sa završnicom u Zagrebu – nacionalni projekt

Zaboravljene knjige – nekad lektira, danas se rijetko čitaju, a velik su dio fonda

Naglas čitaju razredne učiteljice, knjižničari, roditelji, gradonačelnici...

Završnica - po dvoje učenika iz razreda koji je u školi čitao knjigu naglas tijekom školske godine predstavlja knjigu, slobodan način predstavljanja:plakat, monolog, scenski prikaz i sl.

Denis Vincek, OŠ Ante Kovačića, Zlatar

Čitajmo zajedno - čitajmo naglas: zaboravljenе knjige

2016. godine u NSK na završnici koja je drugi put održana u sklopu HUŠK-ove Knjižne booke okupilo se 120 učenika i 40 mentora knjižničara i razrednih učiteljica

Mirjana Čubaković, OŠ Budaševo-Topolovac-Gušće

Čitanje ne poznaje granice/Branje ne pozna meja

Princip partnerskih škola HR – SLO

započet 2013. suradnjom OŠ Budaševo-Topolovac-Gušće i OŠ bratov Polančičev Maribor

Projekt se provodi u hrvatskim i slovenskim školskim knjižnicama.

U hrvatskim se školama čitaju prijevodi slovenskih autora, a u slovenskim hrvatskih autora.

Književna djela čitaju se naglas i povezuju s Nastavnim planom i programom.

Sudjeluju cijeli razredi, interesne skupine i nastavno osoblje.

Uz čitanje i obradu književnog djela projekt sadrži i istraživački rad u kojem učenici istražuju povijest, kulturu i znamenitosti kraja škole partnera.

Škole partneri same dogovaraju koja će djela čitati, koji će razredi/interesne skupine sudjelovati te kada i gdje će organizirati završnicu. Na završnom susretu jedni drugima predstave svoj kraj i školu, prezentiraju djela koja su čitali i aktivnosti kojima su čitanje popratili, međusobno se bolje upoznaju te razmijene iskustva i dojmova.

Škola domaćin organizira turističko razgledavanje mjesta kako bi učenici upotpunili svoja, istraživanjem, stečena znanja.

Sve troškove snose škole same ili/i njihovi sponzori.

Mirjana Čubaković, OŠ Budaševo-Topolovac-Gušće Čitanje ne poznaje granice/Branje ne pozna meja

<http://citanjenepoznajegrance.weebly.com>

Nedjeljom projekt za polaganje čitanju decu kreativnosti

Projekt Novosti Statistički podaci Kontakt

Čitanje ne poznaje granične
Branje ne pozna meja

Čitanje može u svijetu
školjan kog želim!

U svijetu kolikom kog želim?
školjan možat?

Treća godina projekta – 46 škola

čitateljski klub CLIC (*Circolo dei lettori curiosi*)

Čitateljski klub CLIC (*Circolo dei lettori curiosi*)

Tematsko čitanje nelektirnih naslova i predstavljanje u pojedinim razredima.

2015./16. tema zabrane knjige i učenja u totalitarnim društvima s naglaskom na položaj ženske populacije. Naslovi se odabiru dogovorom, a prvi pročitan koji su članovi kluba predstavili drugim učenicima je *Ja sam Malala*. U dogovoru s predmetnim nastavnikom ili za vrijeme SRZ-a dogovori se predstavljanje knjige tako da i ostali učenici čuju o čemu se radi i da ih se potakne na čitanje, Ova metoda se pokazala vrlo učinkovitom jer mladi čitatelji dobivaju mogućnost javnog nastupa, a ostali dobivaju iz prve (neformalne) ruke informacije o djelu. Sljedeći im je naslov *Kradljivica knjiga* čime ostaju u temi.

Elda Pliško-Horvat, Talijanska srednja škola Dante Alighieri Pula

San travanjske noći - tragom Shakespearea

Noć knjige 22. travnja u školskoj knjižnici posvećena Shakespeareu

Program se odvija na dvjema sadržajnim razinama:

Natjecateljska - 3 skupine s po 3 učenika koji, slijedeći pisane upute, dobivaju informacije o sljedećem koraku. Naime, učenici imaju zadatak da prepoznaju citat (autora i djelo - sve su to citati uzeti iz lektire), pronađu tu knjigu u knjižnici, gdje će ih - među njenim stranicama - čekati sljedeći citat koji ih vodi do sljedećeg otkrića... i tako 9 puta. Krajnji rezultat je ulomak iz Shakespearea za koji bi učenici trebali ustanoviti kojem Shakespeareovom djelu pripada i objasniti njegov kontekst. Pobjeđuje ona ekipa koja prva riješi sve zagonetke.

Druga razina uključuje publiku koja bodri natjecatelje, govori / sluša ulomke iz Shakespearea na engleskom, talijanskom, hrvatskom jeziku.

Zorka Renić, Medicinska škola Bjelovar

PROJEKTI (ZAPRAVO NE ZNAM ŠTO SU /kaže Zorka) POTICANJA ČITANJA

1. ART KNJIGA – NOVI ŽIVOT KNJIGE

Stare knjige (otpisane) smo najprije prelijepili, prebojali i pisali sadržaj Gavrana. Učenici su uz tekst napravili i ilustracije. Jedna učenica je bila posebno dobra te smo njezin rad fotografirali digitalnim aparatom i oblikovali [digitalnu knjigu](#)

2. STRANIČNICI

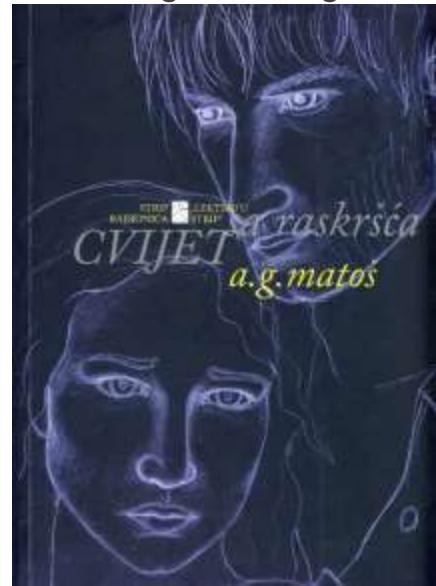
Brojni su načini izrade i oblikovanja straničnika na kojima su najčešće citati iz knjiga ili citati o čitanju

3. ANIMACIJE, STRIP

animirani film [Knjiški moljac Soki](#)

i klasični strip album [Cvijet sa raskršća](#)

(projekt "Lektiru u strip" Zorke Renić i Tatjane Kreštan)

Zorka Renić, Medicinska škola Bjelovar

4. KRIŽALJKE

5. KVIZOVI

Kvizove radimo na različite načine i u velikom broju, pr. [Hrana u literaturi](#)

6. KLUB ČITATELJA

U školi imamo Klub čitatelja (još bez naziva – iako je već tri godine) učenika nije previše, ali radimo štošta, od klasičnih sastanaka do odlazaka u bolnice, vrtiće, škole...

7. POSTERI

8. KNJIGE S (PRE)PORUKOM

Učenici pišu kratke preporuke(u dvije, tri rečenice- prije smo imali formular, a sad je kako žele) i stavljamo u knjige i na posebnu policu...jedno vrijeme smo imali i verziju „Sastanak s knjigom naslijepo“

9. POPISI KNJIGA

Popis knjiga koje mora pročitati svaki učenik medicinar, a radili smo popis knjiga za Biblioterapiju

10. BLOG

Jedno vrijeme smo imali blog [Škole na kraju grada](#), ali učenici baš nisu prihvatili

Marija Bilić-Prcić, OŠ Popovača

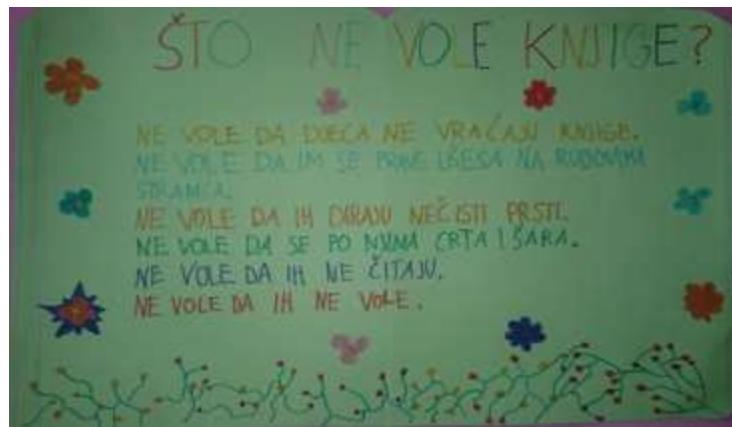
Čitateljski kutići u prvim razredima – matična i 5 područnih škola

Cilj mi je bio približiti knjigu djeci na prvom koraku prema onoj: Blizu oka, blizu i srca.

Tko želi, prikloni se kutiću. Rezultat je da djeca odmore provode sada, ne samo u kutiću, nego i u knjižnici, jedni drugima savjetuju, nude knjige.

Inače knjige u svim kutićima su donacije prikupljene u Mjesecu hrvatske knjige ili tijekom godine.

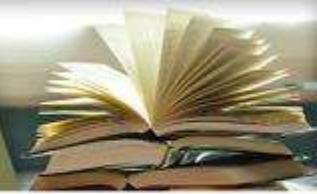
Daljnja maštovitost učiteljica kutiće će obogatiti i učiniti još privlačnijim.

Marija Bilić-Prcić, OŠ Ponovača

Marija Bilić-Prcić, OŠ Popovača

Sandra Vidović, Prva riječka hrvatska gimnazija

Preko rijeka (LINE – literatura za interkulturalnu edukaciju)

“Dijalog za budućnost” koji implementiraju UNDP, UNICEF i UNESCO u partnerstvu sa Predsjedništvom Bosne i Hercegovine. Projekt “Dijalog za budućnost” se financira sredstvima Ureda Ujedinjenih naroda za podršku izgradnji mira / Fonda za izgradnju mira (PBF).

Od 10. do 13.rujna 2015. godine u hercegovačkom gradiću Stocu održani su prvi književni susreti simboličnog imena „ Preko rijeka“. Učenici iz šest regionalnih gradova (Rijeka, Sarajevo, Zagreb, Beograd, Užice i Stolac) imali su zadatak predstaviti pisca kojeg su čitali na susretima književnog kluba u sklopu projekta Line.

Osnovni cilj susreta bio je umanjivanje sveprisutnih granica i podijeljenosti među mladima na nacionalnoj razini. U Stocu su se sastali učenici iz Hrvatske (Prva riječ ka hrvatska gimnazija iz Rijeke i Privatna klasična gimnazija Zagreb), Srbije (Gimnazija „Kreativno pero“ i Baletska škola „Lujo Davičo“ Beograd te Užička gimnazija iz Užica) te Bosne i Hercegovine (Katolički školski centar Sarajevo i Srednja škola Stolac). Učenici iz Stoca bili su domaćini učenicima iz drugih gradova i s njima proveli ta četiri dana.

Zadatak je bio svojim vršnjacima predstaviti hrvatsku književnicu Tanju Mravak s kojom su se družili na kraju prošle školske godine. Osim Tanje Mravak učenici su upoznali i druge suvremene pisce iz regije, a njihova imena su Nebojša Lujanović, Almin Kaplan, Selvedin Avdagić, Radmila Lazić i Dragana Mladenović. Tijekom 4 dana osim međusobnih druženja učenici su se intenzivno družili i s piscima na književnim večerima, dnevnim čitanjima i malim popodnevnim razgovorima.

Madlen Zubović, Prometna škola Rijeka

Dramski odgoj kao poticaj za čitanje

1. Adaptacija Paola Coelha „Alkemičar“ – scenska igra 1999.
2. „Čitajmo Kamova“ proglašena je 2001.g. najboljom predstavom na državnom natjecanju Lider, nastala na predlošku Kamovljevih novela i posebno njegove poezije
3. Roman „Lovac u žitu“ i krilatica „Svijet je pun lažnjaka, čovječe!“ potaknuo nas je na osvremenjenu adaptaciju i kreiranje predstave pod nazivom „Lovac“ u kojoj se moderni Holden ne snalazi najbolje među pripadnicima najrazličitijih urbanih plemena (darkerica, tehno-rave cura, rokeri, reperi, hipy djevojka, pomodna djevojka...) korištene i pjesme iz Antologije novijega američkog pjesništva Spin-off
4. „Radovanova vrata“ – recital iz poezije Krune Qiena, Irene Vrkljan, Vesne Parun i drugih hrvatskih pjesnika i pjesnikinja.
5. „Operacija opstanak“ iz Bilježnice Robija K. Viktor Ivančić bio je dobitni monolog za učenika Prometne škole Davida Petrovića koji je u kategoriji pojedinačnoga nastupa na Lideru 2004.g. osvojio prvo mjesto – danas glumac, autor i redatelj u riječkom Kazalištu lutaka

Madlen Zubović, Prometna škola Rijeka

6. „Story Super Sova Acting Talents“ 1. mjesto na državnom Lidranu 2004.
7. „Sat lektire“ naziv je scenske igre nastale iz suradnje dviju škola (Prometne i Strojarske škole) i Gradske knjižnice Rijeka, Kornera za mlade. Povodom obilježavanja Mjeseca hrvatske knjige pozvani smo u osmišljavanje programa pod nazivom „Tko kaže da mladi ne čitaju poeziju?“. Odlučili smo se za suvremene hrvatske autore, od Janka Polić Kamova, Dražena Cuculića, Krešimira Pintarića, Sime Mraovića do Damira Urbana pa čak i tekstova poznatih riječkih bendova Parafa, Termita, Leta 3, Drill Skillza koji su u časopisu Književna Rijeka u Petom elementu Igora Večerine dobili status poezije. Prvotno pomalo „slamersko“ kazivanje poezije dodatno smo dramatizirali i sa „Satom lektire“ otišli na Ldrano. Predstava je bila predložena za državnu razinu natjecanja.
8. Rock-recital „Dijagnoza“ - povodom Svjetskog dana poezije i pod sloganom Rock&Poetry: Čitajmo rock!, učenici interpretirali pjesme riječkih bendova: Mrtvog kanala, Leta 3, Xsenije, Pasa, Protesta mozga i Damira Urbana.
9. scenska igra Romeo+Giulletta koju su učenici izveli dvojezično, odnosno dijelom na hrvatskom, a dijelom na engleskom jeziku - bavio se Shakespeareovim blankversom i prijevodima njegovih djela

Madlen Zubović, Prometna škola Rijeka

10. „Road to Nowhere“ - projekt pod nazivom „Moć pozitivnog razmišljanja – činjenica ili mit“ bavio se popularnim djelima Tajna i Četiri sporazuma sa samim sobom. Zadatak učenika uključenih u projekt bio je pročitati djela na engleskom i hrvatskom jeziku, odabrati citate, argumentirati, potkrijepiti osobna uvjerenja zaključcima i iskustvima, te u konačnici osmisliti scensku igru
11. „Z primorske poneštice“ - afirmacija zavičajnoga govora i baštine

12. Ove školske godine učenici koji su sudjelovali na natjecanju „Čitanjem do zvijezda“ poželjeli su odigrati dijelove Brešanove „Predstave Hamleta u selu Mrduša Donja“.

Skolski knjižničari promiču čitanje općenito, a podrška su svim predmetima

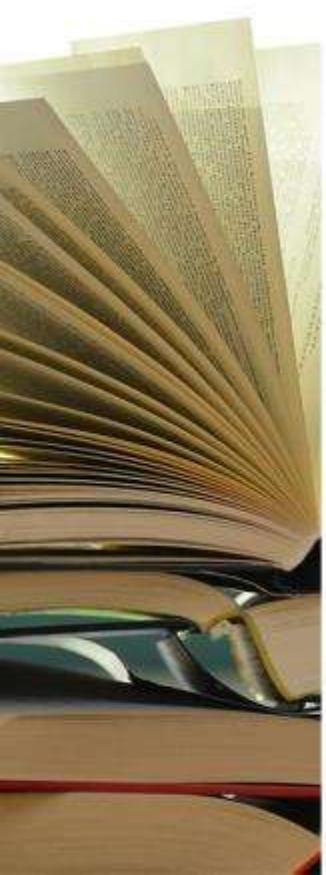

I, kao što je obitelj uzor u razvijanju čitalačkih navika u ranoj dobi, nastavnici bi, koristeći knjižnične resurse itekako mogli povećati učeničke informacijske i čitateljske potrebe i naviku korištenja knjižnične građe.

Knjižničari to rade na različite načine:

- osnivanjem školskih čitateljskih klubova
- opremanjem ugodnih čitateljskih kutaka
- pripremanjem kvizova iz lektire
- organizacijom susreta s piscima
- digitalizacijom lektirnih naslova
- prenošenjem lektire u strip
- prikupljanjem motivacijskih materijala kojima će motivirati na čitanje lektirnih i nelektirnih djela
- učeničkim preporukama za čitanje
- hodajućim čitanjem, biciklirajućim čitanjam
- čitanjem naglas
- scenskim prilagodbama, dramatizacijom
- prilaqodbom tekstova učenicima s poteškoćama...

Slobodno nastavite niz...

prikažite svoje aktivnosti poticanja čitanja

Mislite li da bi trebalo sve takve projekte,
programe i aktivnosti okupiti na jednom
mjestu na mreži?

Zainteresirani volonteri već su mi se prijavili ☺